

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду, дана 15.03. 2013. године</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Др Милка Ољача, редовни професор за ужу научну област Педагогија, изабрана у звање 21.05.1992. запослена на Филозофском факултету у Новом Саду, председник - Др Бојана Шкорц, ванредни професор за ужу научну област Психологија, реизабрана у звање 24.11.2011 запослена на Факултету ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду, члан - Др Споменка Будић, ванредни професор за ужу научну област Педагогија, изабрана у звање 27. 10. 2011. запослена на Филозофском факултету у Новом Саду, члан. - Др Оливера Гајић, редовни професор за ужу научну област Педагогија, изабрана у звање 29.03.2013. запослена на Филозофском факултету у Новом Саду, ментор.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Кораћ, Бранислав, Исидора</p> <p>1. Датум рођења, општина, држава: : 23.12.1972. Београд, Земун, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет у Београду, Педагогија, дипломирани педагог.</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2010. Докторске студије Методике наставе, Филозофски факултет у Новом Саду</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Филозофски факултет и Факултет организационих наука у Београду, наслов завршног рада: “Међуљудски односи у школи и задовољство наставника послом“, научна област Педагогија.</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Педагогија, Менаџмент у образовању</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: КОМПЕТЕНЦИЈЕ НАСТАВНИКА ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ И МОГУЋНОСТИ ЊИХОВОГ ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација је обима 337 страница куцаног текста. Од тога 267 страница чини основни текст (рачунајући и по три странице Кључне документацијске информације на енглеском и српском језику, те по једну страницу апстракта на српком и енглеском језику), 19 страница литературе (242 библиографске јединице) и 50 страница прилога. Рад има 23 табеле и 31 графикон.

Основни текст дисертације подељен је у 9 поглавља и садржи следеће научно-концепцијске целине: **Увод** (13-17); **ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ: 1. Значај и функција уметности и наставе ликовне културе за развој личности** (19-48), који обухвата следеће одељке: Значај и функција уметности и њен однос са васпитањем, Наставни предмет Ликовна култура – функција, организација и положај, као и Ликовно-стваралачки израз ученика – у којој мери васпитање и образовање утиче на његово темпо и ниво развоја; **2. Компетенције наставника – различити приступи** (49-56); **3. Компетенције наставника ликовне културе** (57-118), који фокус ауторке помера ка различитим компетенцијама и стандардима компетенција, као и примерима стандарда компетенција наставника ликовне културе. Након врло детаљног прегледа истраживања о компетенцијама наставника ликовне културе, понуђена је једна од потенцијалних подела (компетенције наставника ликовне културе потребне за рад у одељењу, психолошко-педагошко-методичке компетенције, компетенције потребне за успешно руковођење одељењем, компетенције потребне унутар школе и за професионалну улогу наставника ликовне културе у друштву). **4. Могућности професионалног развоја наставника ликовне културе** (119-127), последње је поглавље теоријског дела дисертације и у њему се разматрају два кључна питања: Иницијално образовање и стручно усавршавање наставника ликовне културе – кроз призму законске регулативе и Различити путеви професионалног развоја наставника ликовне културе. Други део дисертације, **ЕМПИРИЈСКИ ДЕО РАДА**, пажњу читаоца усмерава на методолошки оквир предузетог истраживања, као и целовиту анализу и интерпретацију резултата истраживања. У поглављу **5. Методологија истраживања** (129-147), дефинисани су основни појмови и образложени предмет, циљ и задаци истраживања, хипотезе, варијабле у истраживању, експлициране научно-истраживачке методе, технике, поступци и инструменти истраживања са карактеристикама узорка истраживања, презентована је организација и ток проучавања, те нивои и процедуре статистичке обраде података; Поглавље **6.** обухвата **Анализу и интерпретацију резултата истраживања** (148-241), презентоване у седам сегмената: 6.1. Иницијално образовање будућих наставника ликовне културе из области психологије, педагогије и методике наставе на појединим високошколским институцијама у нашој земљи, 6.2. Акредитовани програми стручног усавршавања наставника у области Ликовне културе, 6.3. Мишљење наставника ликовне културе о компетенцијама које су потребне за успешну реализацију наставе, за рад у школи и професионалну улогу у друштву, 6.4. Мишљење наставника ликовне културе о томе како виде допринос свог иницијалног образовања, стручног усавршавања и рада у школи у стицању својих компетенција, 6.5. Ангажовање наставника ликовне културе у активима, тимовима школе, асоцијацијама и удружењима наставника ликовне културе, 6.6. Мишљење ученика о компетенцијама наставника ликовне културе, и 6.7. Корелација мишљења наставника и ученика у вези са питањем потребних компетенција наставника ликовне културе. Следе поглавље **7. Закључна разматрања – Ка креирању оптималног модела професионалног развоја наставника ликовне културе** (242-267) и поглавље **8.** које обухвата **коришћену литературу** (268-286). На крају дисертације дати су **Прилози** (287-337) који обухватају укупно 9 прилога.

Целокупан текст докторске дисертације предат је и у електронској верзији.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Исидоре Кораћ под насловом „**Компетенције наставника ликовне културе и могућности њиховог професионалног развоја**“ има интердисциплинарна теоријско-емпиријска и методолошка обележја. То значи да су спроведена истраживања, теоријско-емпиријског карактера, претпостављала строгу проблематизацију значајних педагошких, психолошких, дидактичко-методичких и других сазнања. Кандидаткиња се нашла пред тематски

веома разуђеним и теоријски широко постављеним истраживачким пољем, тако да је своју пажњу морала фокусирати најпре на успостављање односа између теоријских приступа и емпиријских истраживања, као и на богат избор методолошких процедура и поступака.

Након **Увода** у којем кандидаткиња истиче актуелност, потребу и значај одабраног предмета истраживања, сагледавајући га из угла образовних реформи, она приступа **анализи релевантних теоријских полазишта** (1. поглавље), да би из различитих теоријских приступа издвојила најзначајније идеје о вишеструким функцијама и значају уметности на развој личности, а које ће јој послужити као оријентир у процењивању праваца пројектовања властитог истраживачког подухвата. Доприносе изабраних теорија (Виготског, Кауфмана, Арнхајма, Гарднера, Стернберга, и др.) докторандкиња процењује са становишта својих иновативних идеја и токова кретања у започетим истраживањима. Све је стављено у службу стварања теоријског поља, чврсте и широке научне подлоге, на којој ће се успостављати оригиналност емпиријског истраживања кандидаткиње и критичност према границама научне радозналости.

Компетенције наставника – различити приступи (2. поглавље) уводи читаоца у ближа појмовна одређења феномена, терминологију и класификацију. У овом поглављу рада, указујући на постојање великог броја различитих подела наставничких компетенција (при чему аутори дају различита значења датим димензијама), истакнуто је да се компетенције поимају као динамичка комбинација знања, вештина, вредносних ставова које омогућавају појединцу да активно и ефикасно делује у одређеној (специфичној) ситуацији. Оне представљају акциона знања која подразумевају капацитете за откривање, разумевање и решавање проблема. Будући да се за реализацију било ког наставног предмета, па и предмета Ликовна култура, подразумева да наставник поседује стручне компетенције у контексту предмета који предаје, докторандкиња се у раду определила за ону листу компетенција наставника ликовне културе које су потребне за:

- рад у одељењу, које подразумевају: педагошко–психолошко–методичке компетенције и компетенције потребне за успешно руковођење одељењем;
- успешно обављање послова, активности унутар школе (учешће у различитим активима, школским тимовима и сл.) и професионалну улогу у друштву (учешће у асоцијацијама, удружења наставника ликовне културе, ангажовање на ширењу идеје о значају уметничког образовања у широј јавности и сл.).

Компетенције наставника ликовне културе (3. поглавље) нуди бројне и разноврсне приступе наставничким компетенцијама, које је докторандкиња брижљиво анализирао, а делом и користила у свом емпиријском истраживању.

Листа компетенција наставника, која је разматрана у трећем поглављу рада, резултат је упознавања ставова различитих аутора који су се бавили овим проблемом, анализе бројних међународних и домаћих докумената и пројеката који се баве компетенцијама наставника, посебно оквира дефинисаног у документу *Стандард компетенција за професију наставник* (2011). У овом поглављу дат је приказ бројних стандарда и листа компетенција наставника и наставника визуелних уметности, усвојених у свету и у нашој земљи. Поред тога, презентовани су резултати доступних истраживања у вези са компетенцијама наставника ликовне културе, при чему је указано на постојање потребе за даљим истраживањем на овом пољу у циљу стицања увида у актуелну ситуацију и ефекте њиховог професионалног развоја и добијања основе за процес грађења оптималног модела професионалног развоја наставника овог предмета. Може се констатовати да је, у нашој земљи, ово поље истраживања готово занемарено, односно у заостатку за савременим кретањима научних истраживања у свету.

Могућности професионалног развоја наставника ликовне културе (4. поглавље) усмерава истраживачки интерес кандидаткиње на разматрање могућности професионалног развоја наставника ликовне културе, кроз иницијално образовање, стручно усавршавање и рад у школи. У овом делу рада наведена питања разматрана су кроз призму законске регулативе. Поред тога, указано је на постојање различитих концепција образовања наставника на теоријској и практичној равни, које, између осталог, детерминишу различите путеве њиховог професионалног развоја.

5. поглавље – **Методологија истраживања** представља онај сегмент дисертације у коме су, слободно можемо рећи, садржани веома комплексни истраживачки подухвати. У вези са теоријским статусом **основних појмова истраживања** (компетенције наставника ликовне културе, професионални развој наставника ликовне културе), прецизно се разматрају одредбе које дефинишу наведене појмове.

Предмет истраживања експлицитно одређен као испитивање „*актуелне праксе иницијалног образовања будућих наставника ликовне културе, њихов професионални рад и усавршавање током периода рада*“ (стр. 123) успешно је операционализован кроз циљ и задатке истраживања.

Кандидаткиња је својим истраживањем настојала да обухвати: - анализу постојећих међународних стандарда о наставничким компетенцијама, наставних планова и програма високошколских установа које школују наставнике за реализацију предмета Ликовна култура и акредитованих програма за усавршавање наставника ликовне културе, - процену мишљења наставника о компетенцијама потребним за успешну реализацију наставе ликовне културе као и њихово виђење начина на које се оне стичу, - утврђивање мишљења ученика о компетенцијама њихових наставника ликовне културе и пружање препорука за модел професионалног развоја наставника ликовне културе.

С обзиром на специфичности предмета истраживања, истраживачки приступ подразумевао је комбинацију квантитативне и квалитативне оријентације у анализи и тумачењу добијених података. Синергија обе истраживачке парадигме омогућила је повезивање теоријских поставки наставничких компетенција и њихове практичне реализације, као и непосреднију примену добијених резултата у унапређивању васпитно-образовне праксе која се односи на креирање оптималног модела професионалног развоја наставника.

Сложени задаци и претпоставке истраживања, у целини, захтевали су операционализацију варијабли у истраживању, зналачки одабир метода (неекспериментални корелациони нацрт уз коришћење методе попречног пресека), техника и поступака истраживања (анкетирање, скалирање). Комисија је мишљења да је овој етапи истраживања поклоњена велика пажња и уложен значајан труд у конструкцију инструмената: Упитник за наставнике ликовне културе, Упитник за ученике основне школе, Упитник за ученике средње школе. Поузданост коришћених инструмената добијена је израчунавањем Cronbach's alpha коефицијента. У зависности од природе анализираних варијабли, примењени су одговарајући статистички поступци. Као мера повезаности варијабли примењен је коефицијент Пирсонове корелације, Пирсонов χ^2 и χ^2 . За утврђивање значајности разлика између варијабли коришћена је анализа варијансе. Такође дат је приказ дескриптивне статистике у форми фреквенци, аритметичких средина и стандардних девијација одређених варијабли.

Поглавље бр. 6 - **Анализа и интерпретација резултата истраживања** изложено је у следећим одељцима:

- 6.1. Иницијално образовање будућих наставника ликовне културе из области психологије, педагогије и методике наставе на појединим високошколским институцијама у нашој земљи,
- 6.2. Акредитовани програми стручног усавршавања наставника у области Ликовне културе,
- 6.3. Мишљење наставника ликовне културе о компетенцијама које су потребне за успешну реализацију наставе, за рад у школи и професионалну улогу у друштву,
- 6.4. Мишљење наставника ликовне културе о томе како виде допринос свог иницијалног образовања, стручног усавршавања и рада у школи у стицању својих компетенција,
- 6.5. Ангажовање наставника ликовне културе у активима, тимовима школе, асоцијацијама и удружењима наставника ликовне културе,
- 6.6. Мишљење ученика о компетенцијама наставника ликовне културе, и
- 6.7. Корелација мишљења наставника и ученика у вези са питањем потребних компетенција наставника ликовне културе.

Кандидаткиња у овом поглављу представља параметре на основу којих изводи закључке о релевантним компетенцијама које и испитани ученици и наставници сматрају веома значајним за рад наставника ликовне културе (вештине успешне, ефикасне комуникације са ученицима, различите начине мотивисања ученика, организацију активне наставе, примену и варирање различитих метода, техника и облика рада, и др.). Једино неслагање између мишљења ученика и наставника ликовне културе по питању важности наведених компетенција, односи се на констатацију да су наставници ликовне културе, у односу на ученике, више освестили разноврсност својих улога у школи, јаснији им је значај предмета, па самим тим увиђају већу важност појединих компетенција у односу на ученике.

Што се тиче компетенција наставника ликовне културе за рад унутар школе и њихову професионалну улогу у друштву, утврђено је да је највећа важност дата компетенцији у вези са остваривањем успешне сарадње наставника и родитеља, док се најмање важном сматра компетенција у вези са ангажовањем на ширењу идеје о значају уметничког образовања међу осталим наставницима, родитељима и широј јавности.

Кандидаткиња закључује да иницијално образовање и континуирано стручно усавршавање треба посматрати као јединствен процес професионалног развоја наставника који развија све поменуте компетенције. Иницијално образовање, рад у школи и ван ње, стручно усавршавање треба да пружи наставницима све оне компетенције које ће их чинити *рефлексивним практичарима*, који показују сталну упитаност о проблемима у пракси, испољавају спремност за њено мењање, али и стално преиспитивање и развој личних компетенција.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

М 24

Кораћ, И. (2012): Компетенције наставника за реализацију наставних садржаја, *Настава и васпитање*, бр.1, 99 -109.

Korac, I. (2011): Establishing a positive classroom ethos, *Training Resources: Core competences in Education for democratic citizenship*, Pestalozzi Programme, Council of Europe training Programme for education professionals

М44

Кораћ, И. (2011): Улога и компетенције директора школе у креирању амбијента за квалитет, *Квалитет образовног система Србије у Европској перспективи*, Нови Сад: Филозофски факултет, Зборник радова, књига 1, 417 - 426.

М51

Кораћ, И. (2011): Професионална оријентација ученика између теорије и праксе, *Педагогија*, бр. 3, 395-401.

М 44

Кораћ, И. (2011): Компетенције – смернице за професионални развој наставника, *Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности: образовање и васпитање, традиција и савременост*, Зборник радова, Учитељски факултет у Јагодини

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Разлози опредељивања кандидаткиње за истраживање проблематике професионалног развоја наставника и оснаживања њихових компетенција, посебно у настави ликовне културе, леже у чињеници да о ликовној култури и уметности уопште, њеном значају, месту и улози у образовно-васпитном систему и друштву, још увек постоје бројни неспоразуми, предрасуде и дилеме. Стога је истраживање кандидаткиње Исидоре Кораћ, у вези са компетенцијама наставника ликовне културе, у значајној мери допринело грађењу слике о актуелној ситуацији и ефектима њиховог образовања, односно представља један сегмент евалуације њиховог постојећег професионалног развоја. Поред тога, истраживање може да послужи као темељ за креирање модела оптималног професионалног развоја наставника ликовне културе.

Резултати до којих се, у оквиру ове дисертације, дошло указују да наставници своје иницијално образовање опажају као образовање о декларативним знањима предметних садржаја, без развијања функционалних педагошких, психолошких и методичких знања, и у том контексту сматрају да је потребно више оријентације ка развоју потребних компетенција и ка дужој пракси у школама током студија. Иницијалне студије, као доминантан извор знања, препознаје највећи број наставника само када су у питању декларативна знања из области теорија уметничког образовања и васпитања, као и знања у вези са значајем музеја, галерија и других уметничких извора у локалној заједници, битних за реализацију наставног процеса.

Како у нашој земљи до сада није спроведено овако свеобухватно истраживање које је имало за циљ да утврди наставничке перцепције и перцепције ученика о компетенцијама које су потребне за успешну реализацију наставе Ликовне културе, као и порекла компетенција које су наставницима потребне у раду, сматрамо да су проучавања овог значајног, и још увек недовољно проученог проблема, добиле овом дисертацијом неоспорне научне основе и вредности. Оне се огледају, пре свега, у развијању целовитог теоријског приступа, као основе за целовито сагледавање стања у нашој земљи у погледу образовања и професионалног развоја наставника ликовне културе и визуелних уметности уопште.

Основни очекивани резултат истраживања да, кроз лични професионални развој, наставници треба да промишљају контекст различитих теорија педагошких и психолошких наука и актуелне педагошке праксе, да преиспитују и реконструишу властита имплицитна и експлицитна разумевања васпитања и образовања, развоја ученика, процеса учења, наставног процеса, школе као система, улоге наставника, сарадње са колегама, улоге естетског, уметничког васпитања у развоју личности и др, добио је овим истраживањем своју потврду.

Резултати истраживања показују да је кандидаткиња добро промислила полазишта и импликације теме за коју се определила, као и да се њиховом реализацијом дошло до научно вредних резултата који ће бити применљиви у пракси.

Све наведено упућује на бројне педагошке импликације: потребу даљег преиспитивања свих чинилаца релевантних за институционално обезбеђивање стандарда квалитета образовања наставника, потребу конципирања нових подзаконских аката о врсти стручне спреме наставника у основним и средњим школама, континуирану контролу њихове примене, промену система селекције наставника, као и потребу даљег развијања програма иницијалног образовања наставника ликовне културе.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати истраживања су детаљно приказани и протумачени у складу са захтевима које поставља методологија педагошке науке. На добро утемељеној теоријској равни са функционално распоређеним садржајима у међусобно повезана поглавља, са континуитетом методолошког приступа, уследила су разуђена емпиријска истраживања – анализа и интерпретација добијених

результата. Примена статистичких метода била је коректна, а изведени закључци засновани на чињеницама. Чланови комисије приклањају се становишту да је кандидаткиња применила успешну комбинацију квантитативног и квалитативног приступа. Комисија посебно издваја и високо цени примену различитих инструмената који су омогућили да емпиријско истраживање буде у једино могућој улози, а то је добијање таквих података који ће бити идентификовани као научни доприноси теорији и пракси образовања наставника ликовне културе и њиховог професионалног развоја. Приликом приказа и тумачења резултата истраживања докторандкиња је имала у виду налазе који указују на постојање потребе за променама, не само на нивоу појединца већ и на нивоу система образовања.

Закључна разматрања разврстана по тачкама, логички су произашла из прегледно синтетизованог текста. Нема сумње да је кандидаткиња намерно избегла у својим истраживањима лакши пут и задржавање само на дескрипцији појава, одређивши се и за квалитативну анализу – и Комисија то посебно цени. Иако тежи, одабрани истраживачки правац био је за кандидаткињу много привлачнији, делатнији и плодноснији, при чему је педагошка, дидактичко-методичка мисао обогаћена и осавремењена. Комисија стоји на становишту да је докторска дисертација мр Исидоре Кораћ резултат самосталног научног рада кандидаткиње која је у потпуности овладала методологијом научног рада.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме;

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе;

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Оригиналност докторске дисертације огледа се, пре свега у идентификовању истраживачког проблема, приступу његовој обради, а затим и у методолошкој коректности и систематичности у процесу истраживања, те снажној емпиријско-теоријској аргументацији у закључивању. У истраживању су понуђени оригинални приступи разматрању проблема наставничких компетенција и даљег професионалног развоја, кроз пружање препорука за модел професионалног развоја наставника ликовне културе.

Докторска дисертација отвара нове увиде у специфичности образовања наставника ликовне културе, откривајући до сада скривене и недовољно разјашњене процесе и механизме њиховог професионалног развоја.

Кандидаткиња је пружила, већ самом проблематизацијом бројних педагошких и дидактичко-методичких сазнања и њиховим постављањем у методолошку мрежу функционалне међузависности са сазнањима других научно-дисциплинарних матрица, значајан допринос савременој педагошкој теорији. Посебан домет и значај предузетих истраживања садржани су у чињеници да се васпитно-образовни рад, у најширем смислу, може унапређивати на основу резултата ових истраживања.

Резултати овог интердисциплинарног и мултидисциплинарног истраживања представљају теоријски допринос сазнањима о компетенцијама наставника ликовне културе, али имају и практичне педагошке импликације на иновирање и оптимализацију васпитно-образовног процеса, као и на иницијално образовање наставника и њихов дањи професионални развој у овој области.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Нису уочени посебни недостаци, те Комисија остаје при својој коначној оцени дисертације.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- **да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана**
- да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
- да се докторска дисертација одбија

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Милка Ољача, редовни професор
Филозофски факултет у Новом Саду (председник)

Др Бојана Шкорц, ванредни професор
Факултет ликовних уметности,
Универзитет уметности у Београду (члан)

Др Споменка Будић, ванредни професор
Филозофски факултет у Новом Саду (члан)

Др Оливера Гајић, редовни професор
Филозофски факултет у Новом Саду (ментор)

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.